

Processos d'independència (II)

written by Narcís Oliveres | 2 d'abril de 2017

Lo que un segle bastí l'altre ho aterra, mes resta sempre'l monument de Deu;

y la tempesta, 'l torb, l'odi i la guerra al Canigó no'l tirarán a terra,

no esbrancarán l'altívol Pirineu

Mossén Cinto Verdaguer

Darrer paràgraf Poema Canigó

Els marcs conceptuals són estructures mentals que donen forma a la manera com veiem el món. Formen part del que s'anomena l'inconscient cognitiu, estructures del cervell que tot i no podent accedir-hi conscientment, coneixem per les seves conseqüències: bàsicament la manera com raonem i allò que considerem que és lògic. Són sistemes de conceptes relacionats de tal manera que per entendre'n qualsevol cal entendre tot el sistema. Els marcs conceptuals modelen els objectius que perseguim, els plans que fem, la manera com actuem. En política, els marcs conceptuals, configuren les ideologies i les institucions que nosaltres mateixos creem per implantar-les i portar-les a terme. Els marcs no es poden veure ni sentir. Els coneixem, els comparem, i els contrastem. Cada paraula es defineix en relació a un marc. Cada paraula evoca un marc.

Haver compartit diferents períodes històrics no ha aconseguit igualar els marcs conceptuals de Catalunya i d'Espanya, al contrari ha radicalitzat les diferències. En va ser una constatació el debat cara a cara entre l'ex-president de la Generalitat Artur Mas i l'ex-ministre d'Afers estrangers espanyol José Manuel Garcia-Margallo, on van contraposar les respectives visions sobre el procés independentista català. La

de l'ex-ministre, és a dir, l'espanyola, reflectia una voluntat de domini, el to i la cara eren eloqüents, s'adeien perfectament amb la condició d'ufana i de superba amb que els distingeix el nostre himne nacional i la basava en la redundat afirmació del primer incís de l'article 2 de la Constitució tant freqüentment utilitzat, que diu literalment que la Constitució es fonamenta en la **indissoluble unitat** de la Nació espanyola, pàtria **comuna i indivisible** de **tots** els espanyols. La redundància en política espanyola està constitucionalitzada. La de l'ex-president reflectia una voluntat d'existir, que també s'expressa en el nostre himne: Catalunya triomfant tornarà ser rica i plena. El procés que estem vivint posa de manifest dos marcs conceptuals totalment diferents. El català reflexa la voluntat d'existència i és il·lusionat. L'espanyol, la de domini i està angoixat.

En l'argumentari espanyol contra el procés hi figura l'afirmació de que la Constitució va ser un pacte. L'origen pactista de les constitucions és una teoria antiga i tal vegada algunes constitucions, puguin ser el resultat d'un pacte. Si l'espanyola ho és, qui la va pactar? La teoria democràtica fa de la voluntat del poble la font del poder i li atribueix el poder constituent. Qualsevol pacte suposa, almenys, dues parts, i un pacte constitucional, perquè sigui autèntic, també suposa l'existència de diverses unitats polítiques, cadascuna de les quals conté el subjecte d'un poder constituent. A Aliança Popular, que després es va convertir en Partido Popular, no tothom va estar d'acord amb el text constitucional, que equival a dir amb el pacte constitucional. El propi José Maria Aznar, entre febrer i setembre de 1979 va escriure una sèrie de 7 articles rabiosament contraris amb títols tan suggeridors com "Vientos que destruyen" o "El Parlamento, hazmerreír de nuestra democracia" o "Hablar claro". Si afirmen que Catalunya era una de les parts, la seva afirmació implica l'existència de Catalunya com a unitat política. Si no, com pot pactar qui no existeix? Allò que no existeix, no pot participar, ni

activament ni passivament, i en no participar, no pot pactar.

Si hi va haver pacte, és evident que respecte a Catalunya hi ha hagut un reiterat incompliment constitucional. El mateix article 2, per exemple, no només reconeix, sinó que garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions. L'autonomia no comporta només l'atorgament de competències, comporta la possibilitat d'exercir-les, i qui és víctima d'un incompliment de pacte, via asfíxia econòmica, no el pot donar per trencat ? Fer un referèndum és una fórmula, que implicaria, segons el resultat, tant donar-lo per tractat com per renovat. La supèrbia del govern espanyol, pròpia del seu marc conceptual, el rebutja.

L'ex-ministre no va poder resistir la temptació d'atribuir-se la condició de gran coneixedor del tema, afirmant ser l'autor d'una esmena a l'article 2 de l'Avantprojecte. L'esmena en qüestió, que no va prosperar, era d'addició d'un segon paràgraf en què es proposava: "2. La nación española no enajena ninguna parte de su territorio, único e indivisible, ni ninguno de los derechos de soberania que en él ejerce." Era la núm. 750 i era signada per ell i per Antonio Domínguez García, tots dos diputats de Unión de Centro Democrático, liderada per Adolfo Suárez el qual va reconèixer la legitimitat històrica del president Josep Terradellas i pel decret de 29 de setembre de 1977 com president de la Generalitat de Catalunya, amb anterioritat a la pròpia Constitució, com molt bé li va recordar l'ex-president Mas a l'ex-diputat de U.C.D. José Manuel Garcia Margallo, avui ex-ministre d'Afers estrangers del govern Rajoy i actual Diputat per Alacant del Grupo Popular del Congreso de los Diputados.